

Religious and Sacred Poetry:
An International Quarterly
of Religion, Culture and Education
Edited by Marek Mariusz Tytko
No. 1 (9) January – February – March 2015
ISSN: 2299-9922 ; e-ISSN 2391-9418
pages 305 - 306

MAREK MARIUSZ TYTKO (Cracow, Poland)
e-mail: [marek.mariusz.tytko\[at\]uj.edu.pl](mailto:marek.mariusz.tytko[at]uj.edu.pl)

[Rec.:] *Działalność społeczna 2. Korpusu Polskich Sił Zbrojnych 1945-1946. Sprawozdanie Plk. Kazimierza Buterlewicza, opracowali Czesław Brzoza, Andrzej Pilch, Wojciech Rojek, Księgarnia Akademicka, Kraków 2006, 380, [1] s.*

Książka jest zbiorem dokumentów historycznych, sporządzonych przez pułkownika dyplomowanego Kazimierza Buterlewicza (1896-1985) składających się na *Sprawozdanie z działalności Oddziału Społecznego (Sztabu Ewakuacji) 2. Korpusu* sporządzonego 28 listopada 1948 r. Edycji źródeł dokonano na podstawie egzemplarza maszynopisu zachowanego w Archiwum Instytutu Polskiego i Muzeum im. gen. Sikorskiego w Londynie. Sprawozdanie obejmuje część zasadniczą oraz część dotyczącą poszczególnych obszarów działalności, w tym ogólne funkcjonowanie Oddziału Społecznego oraz kwestie poszczególne: 1) wydzielenie w obozach jenieckich Polaków i obywateli polskich przymusowo wcielonych do wojska niemieckiego, 2) organizację wychodźstwa wojennego, 3) działalność propagandowo-prasową, 4), pracę oświatowo-kulturalną, 5) służbę zdrowia, 6) pomoc żywnościową i materiałową, 7) sprawy finansowe (zestawienie wydatków pieniężnych), 8) dane dotyczące ewakuacji i przepływu ludzi przez sieć placówek Oddziału Społecznego (Sztabu Ewakuacji). Poza głównym dokumentem sprawozdawczym w książce opublikowano 53 załączniki dokumentów szczegółowych (w tym załączników graficznych z epoki) i aneksy. Publikacja została zaopatrzona we wstęp będący gł. krótką syntezą dziejów powojennych 2. Korpusu Polskich Sił Zbrojnych 1945-1956 na Zachodzie oraz stosownych formacji wojskowych w kontekście działalności Oddziału Społecznego. Zbiór dokumentów posiada notę edytorską dot. źródłowych dokumentów (częściowo tłumaczonych po raz pierwszy na polski z języków obcych) oraz krótki biogram pułkownika Kazimierza Buterlewicza. Książka zawiera tabele, mapy, indeks osób oraz indeks nazw geograficznych.

Publikacja posiada walory poznawcze i dokumentacyjne, a nawet literackie, może służyć jako materiał źródłowy i pomocniczy dla historyków, studentów oraz dla nauczycieli historii, miłośników wojskowości jako uzupełnienie wiedzy o dziejach polskiej formacji wojskowej na Zachodzie po II wojnie. W pewnym sensie jest to literatura faktu.

Tytuł w języku angielskim (the title in English):

[Rev.:] Social Activity of the 2nd Corps of the Polish Armed Forces in 1945- 1946.
A Report by Colonel Kazimierz Buterlewicz

Abstract (Summary):

The source-based book entitled Social Activity of the 2nd Corps of the Polish Armed Forces in 1945-1946. A Report by Colonel Kazimierz Buterlewicz (in Polish: *Działalność społeczna 2. Korpusu Polskich Sił Zbrojnych 1945-1946. Sprawozdanie Płk. Kazimierza Buterlewicza*) is based on the collection of documents of Kazimierz Buterlewicz (1896-1985) and deals with the social activity of the 2nd Corps of the Polish Armed Forces (1945-46) and its evacuation which took place in Western Europe in 1948. The Polish Armed Forces in the West operated for a few years after the War. The soldiers recruited for the Polish army in the West were Polish prisoners-of-war in Germany, Polish citizens conscripted into the German army and Polish war emigres. The publication presents the propaganda and the press, education and culture, health, food aid and materials of the postwar Polish Army in Western Europe during the Cold War period. It also describes the evacuation of the Polish Staff. The original documents are stored in the Polish Institute in London and in the General Sikorski Museum in London. The book has been published in Polish.

Key words:

history, Kazimierz Buterlewicz (1896-1985), documents, evacuation of Poles (1948), 2nd Corps of the Polish Armed Forces in Western Europe (1945-1956), Polish Armed Forces in the West, Polish Army, Polish Staff Evacuation, prisoners-of-war camps in Germany, Polish citizens conscripted into the German army, war emigres, propaganda and the press, education and culture, health, food aid and materials, The Polish Institute (London), Archives of the Polish Institute (London), the General Sikorski Museum in London,

Słowa-klucze:

historia, Kazimierz Buterlewicz (1896-1985), dokumenty, ewakuacja Polaków (1948), 2. Korpus Polskich Sił Zbrojnych 1945-1956 na Zachodzie, Polskie Siły Zbrojne na Zachodzie, Wojsko Polskie, Polski Sztab Ewakuacji, obozy jenieckie w Niemczech, polscy obywatele wcieleni do wojska niemieckiego, wychodźstwo wojenne, propaganda i prasa, oświata i kultura, służba zdrowia, pomoc żywnościowa i materiałowa, Instytut Polski (Londyn), Archiwum Instytutu Polskiego (Londyn), Muzeum im. gen. Sikorskiego w Londynie,

Bibliografia (Bibliography):

Działalność społeczna 2. Korpusu Polskich Sił Zbrojnych 1945-1946. Sprawozdanie Płk. Kazimierza Buterlewicza, opracowali Czesław Brzoza, Andrzej Pilch, Wojciech Rojek, Księgarnia Akademicka, Kraków 2006, 380, [1] s.